

A 1619/velfærd

Fremlagt af:

Anders Karlsson (S), Christer Adelsbo (S), Christian Beijar (ÅSD), Eeva-Johanna Eloranta (sd), Karen J. Klint (S) og Sonja Mandt (A)

Behandles i:

Velfærdsudvalget

J.nr. 14-00113-1

Medlemsforslag om et øget nordisk samarbejde omkring au pair-ordningen i de enkelte lande

Det foreslås, at der iværksættes en undersøgelse med det formål, at kortlægge muligheder for et øget samarbejde hvad angår *au pair*, herunder mulighederne for fælles nordiske regler, der har til formål, at hindre udnyttelse af *au pair*-ordningen.

Au pair er fransk og betyder "på lige fod", det vil sige at *au pairen* og værtsfamilien møder hinanden "på lige fod" eller i "øjnehøjde". Som udviklingen ser ud nu på *au pair*-området er hele ideen om kulturudveksling og at to fremmede kulturer der møder hinanden "på lige fod", mere eller mindre forsvundet.

Den oprindelige ide med *au pair*-ophold handlede om kulturudveksling. Unge mennesker havde muligheden for at rejse ud i verden og tage arbejde – typisk som børnepasser og husarbejde hos en fremmed familie. *Au pair*-personen modtager kost og logi samt lommepenge for det udførte arbejde. Men som udgangspunkt, var formålet med opholdet at *au pairen* skulle stifte bekendtskab med en fremmed kultur, hvor både *au pairen* og værtsfamilien kunne få glæde af mødet med to forskellige verdener.

I dag ser det anderledes ud for mange i *au pair*-ordningen. For nogle ligner det i høj grad udnyttelse af billig arbejdskraft, som i visse tilfælde fører til social dumping og i de værste tilfælde seksuel udnyttelse. Udgangspunktet om, at et ungt menneske kunne komme på kulturudveksling, handler i dag også om at voksne modne kvinder, i mange tilfælde mødre, rejser fra deres hjemland og familie for at finde lønnet arbejde.

De nordiske lande har i de seneste ti år oplevet kraftig stigning af antallet af *au pair*-piger, som kommer til landet for at arbejde for børnefamilier. I mange tilfælde for en ganske lille løn og under arbejdsforhold, som ikke stemmer overens med det enkelte lands overenskomst. *Au pair*-pigerne oplever, at de arbejder mange flere timer om dagen end det står i deres

ansættelseskontrakter, og at deres rettigheder ikke bliver respekteret af værtsfamilierne. Problematikken er ikke ukendt for de nordiske lande.

På *Au Pair*-centret i Oslo, som hører under Norsk Folkehjelp, oplever man, hvorledes antallet af *au pair*-piger, der opsøger hjælp og rådgivning, er steget. *Au Pair*-centret blev oprettet netop for at yde assistance og rådgivning til de *au pairs*, der som ofte ikke havde andre steder at tage hen, hvis de følte, at deres arbejdsforhold ikke stemte overens med deres ansættelseskontrakt, eller hvis de blev udsat for sexchikane. Endvidere oplever man på *Au Pair*-Center i Oslo, at *au pair*-pigerne ikke tør henvende sig til politiet eller myndighederne, idet en sådan henvendelse er tabubelagt og kan medføre udstødelse i det lokale *au pair*-miljø. Desuden er mange *au pairs* af den opfattelse, at de vil blive anholdt og udvist, hvis de henvender sig til myndighederne. *Au Pair*-Center kan bekræfte, at der er behov for skærpede regler, hvad angår *au pair*-rettigheder. Det er ikke ukendt, at hvis *au pair*-personen klager over sine arbejdsforhold, så bliver de smidt på gaden af værtsfamilien, som samtidig gennemsøger *au pair*-personens personlige ting og skiller sig af med alt, hvad der har med ansættelsesforholdet at gøre, således at der ikke er beviser på *au pairs* tilknytningsforhold til familien.

Mariya Stoyanova Bikova, stipendiat ved Sosiologisk institutt, Universitetet i Bergen, kom selv til Norge i 2002, som *au pair*-pige fra Bulgarien. Hun arbejder på en Ph.d.-afhandling om filippinske *au pairer* i Norge og omhandler blandt andet konsekvenserne af deltagelse i *au pair*-ordningen for *au pairer*.

Ifølge Mariya Stoyanova Bikova er antallet af filippinske *au pairer* i Norge steget betragteligt de sidste ti år. Og det ser ikke ud til, at Norge bliver mindre populært blandt filippinske *au pairs*. Tværtimod så er Norge en særdeles attraktiv destination for *au pairs*, idet landet blandt andet tilbyder en høj sats for lomme penge (NOK 5200 månedligt før skat), gratis norsk kursus, buskort, og familien er forpligtet til at betale forsikring for *au pair*. Endvidere er Norge et af de lande som tager imod personer, som har været *au pairer* i andre lande. Dette betyder i praksis, at en filippinsk kvinde, som vil tilbringe mest mulig tid i Europa kan begynde i andre lande, som tager imod *au pairer* for derefter at tage til Norge.

Mariya Stoyanova Bikova fortæller, at når det kommer til udfordringer med den norske *au pair*-ordning, så er der blevet gjort meget for at give en bedre information om pligter og rettigheder til både *au pair* og værtsfamilierne, men at det lader til, at der til stadighed er en del tilfælde, hvor *au pairer* oplever en dårlig behandling. Disse tilfælde omhandler ofte *au pairs* som er blevet pålagt ekstraarbejde som eksempelvis børnepasning, men også mere alvorlige tilfælde som omhandler tilfælde af seksuelle overgreb og trafficking.

Det nyoprettede *Au Pair*-Center i Oslo ser ud til at gøre et godt og vigtigt arbejde med både at give information og bistand til *au pairer* og værtsfamilier samt tilbyde en række kurser og aktiviteter for *au pairer*.

Mariya Stoyanova Bikova vurderer, at der er behov for et øget fokus på *au pair*-ordningen i Norden – både for at øge oplysningen blandt værtsfamilier og *au pairer* om pligter og rettigheder, men også for at forhindre misbrug af ordningen. Idet Norge er et attraktivt land for *au pairer*, er det vigtigt at bemærke, at med ophævelsen af det filippinske udrejseforbud i juni 2010 – det såkaldte *Ban on Deployment of Filipino au pairs to Europe fra 1998*, er det forventeligt, at antallet af *au pairer* fra Filippinerne vil fortsætte med at øges.

Med ophævelsen af forbuddet kom også en del lovændringer, som gjorde det endnu mere attraktivt for filippinske *au pairer* at komme til eksempel-

Nordisk Råd

A 1619/velfærd

Fremlagt af:

Anders Karlsson (S), Christer Adelsbo (S), Christian Beijar (ÅSD), Eeva-Johanna Eloranta (sd), Karen J. Klint (S) og Sonja Mandt (A)

Behandles i:

Velfærdsudvalget

J.nr. 14-00113-1

vis til Norge som har en høj sats for lommepenge, sprogkursus, obligatorisk forsikring i tilfælde af sygdom eller død. En anden vigtig lovændring er at personer med omsorgsansvar for et barn i hjemlandet ikke længere kan blive *au pair* i Norge. Dette skal være med til at forhindre, at forældre rejser fra deres børn for at tage arbejde som *au pair*. En konsekvens af denne lovændring er, at de personer med omsorgsansvar i visse tilfælde, forsøger at skjule barnet ved ikke at oplyse om barnet i ansøgningspapirerne til lov om indrejse til Norge. En sådan en situation gør *au pairen* særdeles sårbar og udsat i forhold til misbrug.

I Danmark er det fagforeningen FOA og KIT (Kirkens Integrations Tjeneste) der følger og støtter *au pairerne*. Både med juridisk bistand, personlig rådgivning samt sociale aktiviteter.

På baggrund af ovenstående foreslår Anders Karlsson (S), Christer Adelsbo (S), Christian Beijar (ÅSD), Eeva- Johanna Eloranta (sd), Karen J. Klint (S) og Sonja Mandt (A), at

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer,

at udarbejde en redegørelse for *au pair*-ordningen i form af en statusrapport, som kan danne basis for det videre arbejde med *au pair*-problematikken

at afholde en konference med det formål at afdække, belyse og øge fokus på *au pair*-problematikken i Norden. Formålet er at skabe en fælles forståelsesramme for det videre arbejde med *au pair*-ordningen

at vurdere om der på sigt, udarbejdes et fælles regelværk for *au pair*-ordningen i Norden. Overstående to *at*-satser skal bidrage til om der på sigt, kan udarbejde et fælles regelværk

Akureyri den 7. april 2014

Anders Karlsson (S)
Christer Adelsbo (S)
Christian Beijar (ÅSD)

Eeva-Johanna Eloranta (sd)
Karen J. Klint (S)
Sonja Mandt (A)

Nordisk Råd

A 1619/velfærd

Fremlagt af:
Anders Karlsson (S), Christer Adelsbo (S), Christian Beijar (ÅSD), Eeva- Johanna Eloranta (sd), Karen J. Klint (S) og Sonja Mandt (A)

Behandles i:
Velfærdsudvalget

J.nr. 14-00113-1